

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.641/2019/5. szám

A tanács tagjai: . Döme Attila a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

. Farkas Antónia bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Duda Attila Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Duda Attila ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Papp Dezső ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.061/2018/6-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 38.P.22.753/2015/98.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság külön felhívására - 462.900 (négy százhatvankétezer-kilenc száz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1992. február 2-án az alperesnél biztosított gépjármű utasaként közlekedési balesetben gerincvelő sérülést szenvedett, melynek következtében lebénult, és kerekesszékekhez kötötten él.
- [2] A felperes a társasházi lakásának akadálymentes megközelítése érdekében a lépcsőn való átjutást segítő megoldást keresett, és az

erre vonatkozó igényét az alperesnek 2002-ben bejelentette. Az általa beszerezni kívánt hernyótalpas lépcsőn járó szerkezetre (treppenkuli) az alperestől 2003. január 14-én 595.000 forint előleget kapott. Mivel azonban az nem biztosította számára a megfelelő átjutást, biztonságérzetet, és folyamatos segítői készenlétet igényelt, ezért 2009-ben lépcsőlift költségének megtérítése iránti igényt terjesztett elő, és a 2010. szeptember 6-i perindítást követően a társasházban saját költségén lépcsőliftet alakíttatott ki, amelynek költségét 2014. január 7. és 2014. március 10. között fizette meg a kivitelezőknek.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében eltérő jogcímű költségpótló járadékok megfizetésére, valamint az akadálymentesítés költségeinek megtérítésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Az alperes - elévülési kifogást is tartalmazó - érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [5] Az elsőfokú bíróság a 6.P.25.849/2016/46. számú - a másodfokú bíróság 8.Pf.21.701/2013/4. számú részítéletével jogerőre emelkedett - részítéletével az akadálymentesítés költségeinek megtérítése iránti kereseti kérelmet meghaladóan a keresetet érdemben elbírálta.
- [6] A felperes végleges keresetében a lépcsőlift 4.348.322 forint beszerelési költségének és késedelmi kamatainak, valamint járadékként 2014 januárjától negyedévenkénti esedékességgel 25.400 forint karbantartási költség és évenkénti esedékességgel 53.400 forint ellenőrzési költség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [7] Az alperes érdemi ellenkérelme továbbra is a kereset elutasítására irányult, és az elévülési kifogását is fenntartotta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság - a másodfokú Bíróság 6.Pf.21.424/2014/5. számú hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban meghozott - ítéletével az alperest 4.348.322 forint, 457.200 forint és 213.600 forint lejárt járadékok, valamint ezen összegek késedelmi kamatai, továbbá véghatáridő nélkül negyedévenként 25.400 forint, míg 2018-tól minden év utolsó napjáig évenként 53.400 forint felperes javára való megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [9] Az alperes elévülési kifogását megalapozatlannak találta. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében kifejtett jogi

álláspontot figyelembe véve rögzítette, hogy a felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 355. § (4) bekezdése alapján az őt ért hátrány csökkentéséhez szükséges kiadás megtérítését kérte, károsodása tehát nem a károkozó magatartással egy időben, hanem a költségek felmerülésének időpontjában következett be, és vált esedékessé. Ehhez képest megállapította, hogy a felperes kiadása 2014 elején merült fel, amikor a társasházban a lépcsőliftet kialakíttatta. Az alperes elévülési kifogásában előadottakkal szemben nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes korábban a még fel sem merült kiadásai érvényesítése érdekében milyen jogi lépéseket tett, és az alperes a treppenkuli beszerzéséhez 2003-ban fizetett előleget részére.

- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett - a keresetnek helyt adó - rendelkezéseit részben megváltoztatta, az alperes marasztalását 457.200 forintról 408.600 forintra, a 2018-tól fizetendő járadékok közül a szeptember 30-tól esedékes 25.400 forintról 20.000 forintra, valamint 53.400 forintról 40.704 forintra leszállította, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 213.600 forint után 2016. január 1. helyett 2016. február 9-ben állapította meg; egyebekben - a per főtárgya tekintetében - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [11] Teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésében kifejtett - a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakon alapuló - álláspontját. Ennek megfelelően kiemelte, hogy a felperes kára nem az önálló közlekedésre alkalmatlanná válásával, hanem a költségei felmerülésének időpontjában következett be, és a Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés is csak ekkor vált esedékessé. Ismételten rámutatott arra, hogy bár a bírói gyakorlat lehetővé teszi a kár elhárításához vagy csökkentéséhez szükséges jövőben esedékessé váló költségigények érvényesítését, a még nem esedékes igényekre azonban az időmúlás következményei, az elévülés szabályai nem alkalmazhatóak, ugyanis csak követelések tudnak esedékessé válni és elévülni. Erre tekintettel megállapította, hogy a költségei tényleges felmerülését megelőzően a felperesnek sem volt kártérítésként érvényesíthető követelése.
- [12] A jogerős ítélet indokolása szerint az Európai Unió Törvényszékének (a továbbiakban: Törvényszék) a fellebbezésben megjelölt T-409/09. számú ügyben hozott végzése a fenti indokok helyességét azért nem befolyásolta, mert aszerint a kár bekövetkezése objektív tény, amely független a károsult szubjektív tudattartalmától; az adott esetben ugyanakkor az elévülési kifogás megalapozatlansága nem a kár bekövetkezésének az arról való tudomásszerzéssel való azonosításából következett.

A felülvizsgálati kérelem

- [13] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 324. § (2) bekezdését, 325. § (1) bekezdését, 326. § (1) bekezdését, 345. § (4) bekezdését és 360. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [14] Mindenekelőtt utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének jogszabálysértő voltát a fellebbezésében kimutatta, a másodfokú bíróság pedig az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokainál fogva hagyta helyben, ezért a fellebbezésében kifejtett jogi érveit változatlanul fenntartotta.
- [15] Hivatkozott arra, hogy az elévülés szabályait nem lehet kiterjesztően értelmezni, és ebben a kérdésben nem a bíróságok által felhívott Ptk. 355. § (4) bekezdése, hanem a Ptk. 326. § (1) bekezdése és 360. § (1) bekezdése alapján kell állást foglalni.
- [16] Érvelése szerint a Törvényszék fellebbezésben megjelölt határozata azt a jogpolitikai elvet mondta ki, hogy a jogbiztonság az elsődleges, és az felülírja a károsult érdekeit, ha a bíróságnak az elévülés bekövetkezésének kérdését kell vizsgálnia.
- [17] Állította, hogy a felperes kára már 2002-ben bekövetkezett, a költségei ugyanis a treppenkuli beszerzésére irányuló kérelemmel felmerültek, és mivel az ezzel összefüggő kifizetés 2003-ban megtörtént, ezért az elévülés ekkor megkezdődött, ehhez képest a keresetindításkor a követelés már elévült. Sérelmezte, hogy a bíróságok mindezt figyelmen kívül hagyták, és a Ptk. 355. § (4) bekezdésén alapuló elvi álláspontjuk helyessége esetén is az elévülés bekövetkezését kellett volna megállapítaniuk.
- [18] Kifogásolta továbbá, hogy a bíróságok a tényállást nem a perben feltárt bizonyítékok alapján állapították meg.
- [19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, ezért annak felülvizsgálati kérelemmel nem támadott, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásáról, a marasztalási összegek leszállításáról és a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának eltérő meghatározásáról szóló

rendelkezését nem érintette.

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [22] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezése az alperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [23] A felülvizsgálati kérelemben nem elegendő - a jogi álláspont kifejtése és a jogszabálysértés konkrét megjelölése nélkül - a korábbi beadványokra utalni (BH1995. 99.II., BH1998. 558.II.). Ezért az alperes fellebbezésének tartalma csak annyiban volt figyelembe vehető, amennyiben az a Pp. 272. § (2) bekezdésének és az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjának megfelelően a megsértett jogszabályhely konkrét feltüntetésével és a hivatkozott jogszabálysértés tartalmi körülírásával a felülvizsgálati kérelem indokai között is megjelent.
- [24] Az alperes a Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelmére alapított felülvizsgálati támadását arra alapította, hogy a bíróságok a tényállást nem a perben feltárt bizonyítékok alapján állapították meg. Ezzel összefüggésben értékelhető bizonyítékmérlegelési hibát ugyanakkor nem jelölt meg, a bíróságok által megállapított egyes, általa is valósnak tekintett tényeknek az elévülési kifogás megalapozottságának vizsgálatakor történt figyelmen kívül hagyását kifogásolta, aminek az anyagi jogi jogszabályhelyek alkalmazása körében volt jelentősége.
- [25] A felülvizsgálati kérelem alapján megválaszolandó jogkérdés az volt, hogy a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges költség megtérítése iránti követelés esetében mikor kezdődik az elévülés.
- [26] A felperes az 1992. február 2-án történt közlekedési baleset következtében maradandó egészségkárosodást szenvedett el, és az önálló közlekedésre képtelenné vált. A jogerős részítélet meghozatala után még elbírálandó kereseti kérelme az akadálymentesítés költségeinek megtérítésére irányult. Ezt a kárt a perben eljáró bíróságok a Ptk. 355. § (4) bekezdésében meghatározott kárfajták közül helyesen minősítették a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez szükséges költségnek. E kérelem jellemzője, hogy nem közvetlenül a károkozó magatartás, hanem a károsult, vagy reá tekintettel harmadik személy elhatározása váltja ki. Mindez a követelés esedékessége, s ezáltal elévülése szempontjából is meghatározó jelentőségű, amit a bíróságok helyesen ismertek fel.
- [27] A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás

bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk. 360. § (4) bekezdése - a bűncselekménnyel okozott károk tekintetében meghatározott eltérésekkel - a kártérítési követelésekre is az elévülés szabályait rendeli alkalmazni. A Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.

- [28] A károkozó magatartás tanúsításának és a kár bekövetkezésének időpontja egymástól elválhat, ilyen esetben a kártérítési követelés az utóbbi időpontban válik esedékessé, és az elévülés is ekkor kezdődik. A károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges költség vonatkozásában ez azt jelenti, hogy a károsodás a költség felmerülésekor jelentkezik, ami időben általában nem esik egybe a károkozással.
- [29] Ehhez képest a Törvényszéknek a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott, a T-409/09. számú ügyben hozott végzése sem tartalmaz olyan megállapítást, amely a kifejtettektől eltérő jogértelmezésre adhatna okot. E végzésével a Törvényszék egy uniós közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlat elutasítása következtében állítólagosan elszenvedett kár megtérítése iránti kereset elutasításáról rendelkezett. A határozat indokolása szerint „[a]nnak, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti igény elévülési ideje mindaddig nem kezdődik meg, amíg az állítólagos károsult személyesen nincs meggyőződve arról, hogy kárt szenvedett, az a következménye, hogy az említett igény elévülésének időpontja a kár ténylegességének az egyes felek általi egyéni észlelése függvényében módosulna, ami ellentmond az elévülési idő előírásához szükséges jogbiztonság követelményének”. (Az Európai Unió Bírósága a C-469/11. P. számú ügyben hozott ítéletével a fenti végzés elleni fellebbezést elutasította.) A belső jognak a kártérítési követelés elévülését szabályozó rendelkezéseiből sem következik ugyanis más, mint az, hogy károsodásnak az elévülés kezdetét meghatározó bekövetkezése objektív tény, amely független a károsult arról való tudomásszerzésétől.
- [30] Mindezek miatt a felperes által érvényesített, az akadálymentesítés költségeinek megtérítése iránti kártérítési követelés elévülése nem a károkozáskor, a felperes maradandó egészségkárosodásával járó közlekedési baleset időpontjában, hanem a szóban forgó költségek felmerülésekor kezdődött. Ebből a szempontból közömbös volt, hogy a felperes az eltérő, a társasházi lakásának megközelítésére alkalmatlannak bizonyult eszköz beszerzésével kapcsolatos igényét mikor jelentette be az alpereshez, és az alperes e költségek egy részét mikor előlegezte meg. Miután pedig a felperesnek a lépcsőlift beszerelésével összefüggő kiadása 2014. január 7. és 2014. március 10. között jelentkezett, és annak, valamint a negyedévenként indokolt karbantartás és az évenként szükséges

ellenőrzés díjának megtérítésére irányuló keresetét a Ptk. 345. § (4) bekezdésében meghatározott hároméves elévülési időn belül előterjesztette, a követelés elévülésére az alperes megalapozatlanul hivatkozott. A jogerős ítélet ezért a felülvizsgálati kérelemben feltüntetett, az elévüléssel kapcsolatos anyagi jogi jogszabályhelyek egyikét sem sérti.

- [31] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] Felülvizsgálati ellenkérelem hiányában a felperesnek az alperes által megtérítendő felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel.
- [33] Az eljárás tárgyi illetékeljegyzési jogos volta [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja] miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára való megfizetésére az alperes az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi rendelkezésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [35] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 20.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM